

Listopadové události roku 1989 v Pardubicích optikou regionálního tisku

Je docela zajímavé pohlédnout, jak o převratných událostech listopadu a prosince roku 1989, klíčovém období pro osudy naší země, informoval své pardubické čtenáře dobový regionální tisk.

Tímto tiskem byla v první řadě *Zář*, tiskový orgán Okresního výboru Komunistické strany Československa (KSČ) a současně Okresního Národního výboru (ONV) v Pardubicích. Původně toto periodikum neslo název *Rudá zář*. První číslo vyšlo 20. května roku 1945. Od roku 1949 pak vycházelo až do roku 1989 pod zkráceným názvem *Zář*. Periodicita novin se proměňovala, od roku 1966 dosavadní týdeník začal vycházet 2x týdně, v úterý a pátek, později *Zář* vycházela jako obdeník. Do 30. září 1992 *Zář* vycházela pod názvem *Pardubické noviny-Zář*, poté byl titul *Zář* vypuštěn a zůstaly jen *Pardubické noviny*, dnes *Pardubický deník*.¹ Krajské noviny *Pochodeň* vycházely už od roku 1933 jako tiskový orgán východočeského Krajského výboru KSČ v Hradci Králové. Vycházely až do roku 1990.²

Pochodeň z pátku 17. listopadu 1989 přináší typický obrázek normalizačního „bezčasí“: Nejdůležitější zprávou dne je zpráva ze zasedání Ústředního výboru KSČ. Na první stránce se dále dočteme o zasedání Městského národního výboru v Hradci Králové, který jako hlavní bod projednal stav městské zeleně, a také potěšující zprávu, že květák se na polích náchodského okresu bude sklízet až do prvních mrazíků. Nicméně i studenti královéhradecké pedagogické fakulty si připomněli tento den důležité výročí *Mezinárodního dne studentstva*. Na rozdíl od studentů pražských však nikoli demonstrací, ale besedou s tajemníkem Krajského výboru KSČ soudruhem Krňákem.³

V pondělí 21. listopadu přináší *Pochodeň* krátkou zprávu o událostech posledních dnů v článku *Z jednání vlády ČSSR, ČSR a SSR k událostem 17. listopadu*. Dozvídáme se z něj, že všechny tři vlády plní plán přestavby, a tak k demonstracím není důvod. Studentské hnutí je zde hodnoceno jako „pokusy narušovat pořádek, vyvolávat nedůvěru k činnosti vlády a k socialistickému zřízení.“ V tomtéž čísle nalezneme i článek *Provolání účastníků aktivu, zástupců státních podniků k rozvoji pracovní iniciativy ve Východočeském kraji*, jímž členové aktivu vyzývají své spoluobčany: „*Poctivou prací vyjádříme podporu politice Komunistické strany Československa. Neboť ta je jedinou politickou silou, která je schopna důsledně uvést proces přestavby a demokratizace k dalšímu rozvoji a upevnění socialismu.*“ Nicméně zde nalezneme i stručné a věcné shrnutí posledních událostí v článku nazvaném *Shromáždění na Václavském náměstí*.⁴

Pardubická *Zář* se k událostem, které následovaly po pátku 17. listopadu, vyjadřuje až ve svém vydání ze čtvrtka 24. listopadu. Z článku *Demonstrace v Pardubicích* zaznívá úplně jiná atmosféra, než z krajského tisku. Věcně jsou zde popsány demonstrace a průvody, které se od pondělí v Pardubicích odehrály. Článek končí výzvou stávkového výboru studentů VŠCHT k pokojné diskusi.⁵ V pondělním čísle *Záře* z 28. listopadu byla otištěna fotografie z demonstrace před pardubickým divadlem.

¹ <http://www.parpedie.cz/cti-zaznam.php?id=Zar&rozc=v%9Ae>

² <http://noviny.vkol.cz/kramerius/PShowPeriodical.do?issn=1801-285X>

³ *Pochodeň* 17.9.1989.

⁴ *Pochodeň* 21.11.1989

⁵ *Zář* 24.11.1989

Posun v názorovém vývoji společnosti na konci listopadu 1989 výmluvně odráží titulní stránka *Záře* z 1. prosince. Zpráva o průběhu generální stávky a dalších událostech v okrese nese název *Lidé vyjádřili svůj postoj*, k němuž je připojen i snímek, zachycující dění před pardubickým divadlem. V jiném článku se dočteme, že i pardubický okresní výbor Národní fronty na svém zasedání zhodnotil současnou vnitropolitickou situaci a dospěl k závěru, „že ke společné práci v Národní frontě je nyní nutné přistupovat na základě principu rovnoprávnosti, bez jakýchkoli předpojatostí.“ Nicméně delegáti rovněž zdůraznili, že „záraveň je třeba chránit ústavnost a instituci prezidenta republiky.“⁶

Svoji rétoriku mění krajská *Pochodeň* až v samém závěru prosince roku 1989. V čísle z 29. prosince suše popisně informuje o doplnění řad poslanců Sněmovny lidu Federálního shromáždění Československé socialistické republiky nezávislými kandidáty, uvádí jejich výčet, a poté hovoří o dalších procesních úkonech Sněmovny. Mezi novými poslanci je jmenován i kandidát pardubického Občanského fóra RNDr. Libor Kudláček.⁷ Hned nazítří však deník *Pochodeň* přináší na celé titulní stránce článek s palcovým titulkem *Václav Havel prezidentem ČSSR*.⁸ Rozdíl v obsahu titulní stránky *Pochodně* ze 17. listopadu a 30. prosince více než výmluvně vypovídá o cestě, kterou za pouhých šest týdnů prošla celá země.

---

⁶ Zář 1.12.1989

⁷ Pochodeň 29.11.2019

⁸ Pochodeň 30.12.1989

Proletáři všech zemí, spojte se!

Páteční

POCHODEŇ

ORGÁN VYCHODOČESKÉHO KV KSČ

Pátek 17. listopadu 1989 • 70 haléřů • Ročník 78 • Číslo 271

Zpráva ze zasedání ÚV KSČ

Předsednictvo ústředního výboru Komunistické strany Československa se na své třicetileté schůzi zpravila přípravou XVIII. sjezdu, průběhem výročních členských schůzí základních organizací a aktuálními otázkami vnitřní a zahraniční politiky.

Svatola 15. zasedání ÚV KSČ na dne 14. a 15. prosince. Na pro-

Nejen fotografie

Pod názvem "Fotografie akademie" se uskýtá pouze mezinárodní výstava fotografií výtvarnických studentů, ale i další akce, které k paroubnickému pořádku neodbitelně patří. Už mnoho let. Dnes bude slavnostně zahájena výstava fotografií, ale již včera byla po jednodušeji otevřena ve velké zasedací síni VCHT v Pardubicích výstava zahraniční chemické literatury, v níž jsou zastoupeny novinky odborné literatury ze SSR, NDR, PLR, Madarska a některých vydatelství z neosocialistických zemí. Expozici si můžete prohlédnout do 1. prosince. [zaj]

Slovo dne

První prvním, druhou hranou a jsi před úzkými dveřmi, za nimi se ocitneš a padesát let zpět. Je-li ti přes sedesát, připomeň si, a jsi-li mladší, objevteš dobu, kterou tvůj dědovec, anebo jejich přátelé museli prožít. Na fotografii, která by mohla být prologem výstavy, je brána koncentračního tábora Sachsenhausen.

Nepokořené mládí

Inti na devíti panelech té seznamují s osudy. Jsou tu listky domů a prohlášení, adresní části balíčků, kresby akademického malíře Dokaje (mládí vězňové zapředení do vozu, portréty Josefa Čapka a dalších spoluzemců). Snaží se výt do prostředí, jemuž vládli neláďe typu Hauptsturmführer SS, zvaného Zeleznyj Gustav. [Pokračování na str. 2]

Včera v kraji

Vytvoře akademického malíře Jiřího Krejčího (1894-1977) je věnována výstava 70 obrazů, která byla zahájena ve Východočeské galerii v Pardubicích. Expozice soustředěně jeznámější díla z celoživotní tvorby Jiřího Krejčího a pozve do 14. ledna 1990.

V neděli na náupy

Tradiční náupy již stoupá, a s tím, kteří si chtějí nakoupit párky včas, vybízejí vstřícně přivítat obchodní domy Máj, Bílá láhev, Další dům, Letná a Priority na Branku a v Hloučetině. Budou ml staveno nejen tradiční oblékání, stříbrné a zlaté nezdání, ale již 19. a 26. listopadu od 10 do 15 hodin.

Ta ry pod sněhem

Po předprojezích začátkem října představila ve včera paří Zima cele občestí Vysokých Tater v krás kraje. Od středního věku se vyznačuje občestí. Bílá perla je listy 30 až 40 centimetrů a neoblékání zraje. Prvními zimní dopravní a noční silný vítr, který na Fehabach Tater dosahoval rychlosti větrů.

Generální tajemník ÚV KSČ Miloš Jakes přijal včera v Praze hlavního velitele Spojených ozbrojených sil členských států Varšavské smlouvy armádního generála Piotra Luševa a náčelníka štábu Spojených ozbrojených sil armád.

Přijeti u M. Jakeše

ního generála Vladimíra Lohova, kteří byli v Praze na krátké pracovní návštěvě.

V soudružském rozhovoru posoudil některé otázky vývoje mezinárodní situace a její vojenskobezpečnostní aspekty. Miloš Jakes zdůraznil význam součinnosti členských států Varšavské smlouvy a spolupráce mezi armádami pro zajištění jejich obranyschopnosti.

bu sjezdu jednotných zemědělských družstev

Schválilo postup delegace ÚV KSČ na poradě tajemníků ústředních výborů komunistických a dělnických stran členských států RVHP pro ekonomické otázky, které se konala 9. - 10. listopadu v Praze. Znovu vyjádřilo zájem KSČ na uspořádání porady nejvyšších představitelů členských zemí RVHP o aktuálních otázkách vzájemné hospodářské spolupráce.

VÁNOCE S TIBOU • NOVINKY Z KOLORY

Než rozbalíme dárky

Necelých sedm týdnů nás dělí od konce letošního roku, ale ještě před tím se již tradičně budou na Středý den rozdávat dátky. A jak se také východočeské podniky, které reagovaly na žízeň, na tento sváteční slon připravují?

Již v těchto dnech například ve státním podniku Tiba Dvůr Králové nad Labem již několik let známou propagacní prodejní akci "Vánoce s Tibou". Ta se od 13. do 16. prosince uskutečňuje ve Dvoře Králové nad Labem. Podnik se zále představí nejen módními peblíčkami a anketou, ale především pestrou

TELEGRAFICKY

■ S ÚČINNOSTÍ od 20. listopadu se mění kurs Československé koruny a polského zlotého pro neobchodní platby z dosavadního poměru 1000 polských zlotých ke 8,80 Kčs na 1000 polských zlotých ku 6,84 Kčs.

Průznivý zemědělský podzim Květák až do prvních mrazíků

Na polích náhodského okresu po sklizni rozhodujících plodin pokračují v rychlém tempu díky stále příznivému počasí další práce, jako je zimní orba a hnojení chlévskou mrvou.

"Navíc se nám podařilo doředit natuální zajištění nafty, takže letos vlastně poprvé nejsou jednotlivé práce zdržovány čekáním na příděly. Což je samozřejmě základním předpokladem jejich včasného ukončení a dobré kvality," informuje nás

DOKONČENÍ NA STR. 2

Přiliv zakazníků začal

oslaví. "Kniha - nejlepší přítel člověka" snad nikomu máže připadat nadnesená a koketující a frází. Leckdo však o něm si své. Ví, že když je smutno, ta pravá kniha udělá divy. Již pomůže udělat sice malý, ale první krůček k tomu, aby člověk mohl pochopit. Našel jiné rozměry než ty, v nichž se po léta navyklé pohybuje. A také chápal svět nejen ve svých vlastních souvislostech...

Kniha - přítel nebo móda

děti i pro starší chlape a dívky. Pomůckou horší situace je v nabídce současně české prózy - což samozřejmě nemůžeme ovlivnit, je to odraz dnešního stavu prozaičké tvorby." Zdejší zaměstnanci nenechávají své zakázky jen na druhé straně pultu - pravidelně

Po výročním jednání komunistů INSPIRUJÍCÍ NÁMĚTY

Stranická organizace v turnovské Šroubárně patří po léta k těm, které mohou být v mnohém příkladem ostatním. Pět měsíců existence státního podniku, to je pět měsíců stranické práce v jiných podmínkách.

"Bylo by chybné opustit to, co se nám v práci osvědčilo, co přineslo výsledky. Zároveň jsme však museli reagovat na nové politické a ekonomické podmínky", říká předseda ZO KSČ soudruh Jaroslav Reinberger.

Jestliže jedním z úkolů výročních jednání komunistů byla i odpověď na otázku, zda organizace umí pracovat v ozduži otevřené politiky a veřejné informovanosti, fakti bych, že v této organizaci cesta našla a dále hledají.

"Před výročním schůzí jsme absolvovali besedy se členy orga-

Dnes v listě:

- V PRVNÍ RÁDE MYSLET NA LIDI (str. 3)
- GENERACE PRO PŘÍŠTÍ TISÍCELETÍ (str. 6-7)

Zasedání MěstNV v Hradci Králové

Městský národní výbor v Hradci Králové na svém středním zasedání projednal jako hlavní bod programu současný stav péče o veřejnou zeleň v krajském městě a další záměry v této oblasti.

Dále poslanci zvolili do funkce předsedy Městského národního výboru v Hradci Králové soudruha Josefa Zadrubilka, který dosud vykonával funkci předsedy městského výboru KSČ v krajském městě. Dosařaditmu předsedovi MěstNV soudruh Jaromír Koutník při této příležitosti poděkoval za jeho dosavadní práci a popřál mu mnoho úspěchů na jeho novém působišti mimo Východočeský kraj. Soudruh Jaromír Koutník současně převzal slatou plaketu Budovatel města Hradce Králové, kterou mu udělila rada MěstNV.

Z funkce místopředsedy MěstNV byl zvolen soudruh Josef Beneš. Novým místopředsedou byl zvolen soudruh Jiří Týl. (11)

Dílně Kněžský nářezu Apolo zabalené nakoupen se už na automatické váze, která "vydává" listky s potřebnými dáji o

chceti mezi ně například prostřednictvím prodejních výstav na závodech, školách - včetně mateřských, nebo v ozvětvých besedách. Snaží se nejen čtenáři nabízet, ale také jej vychovávat. Ono i vybrat si dobrou knihu je svým způsobem kousek umění.

"Máme řadu stálých, věrných zakazníků, kteří znají svůj vkus a vědí, co hledají," pokračuje Jaroslav Adámek. "Mnozí však občětavě stojí ve čtrnáctých frontách, aniž by věděli, na co. Literatura se stala jakousi módou - bez ohledu na to, jestli nám něco říká nebo ne. V tomto směru nás čeká ještě velký kus práce."

IVANA ERICOVA

DOKONČENÍ NA STR. 2

PROVOLÁNÍ

účastníků aktivu, zástupců státních podniků k rozvoji pracovní iniciativy ve Východočeském kraji

My, volení zástupci pracovních kolektivů státních podniků z průmyslu, zemědělsko-potravinářského komplexu, stavebnictví, obchodu, dopravy a místního hospodářství, shromáždění na krajském aktivu k rozvoji iniciativy v nových ekonomických podmínkách, jsme si vědomi vysoké společenské odpovědnosti za splnění hospodářských úkolů.

Naším společným cílem je dosahovat co nejlepších výsledků ve vývoji ekonomiky Východočeského kraje a rozvíjet iniciativu pracujících tak, abychom na všech pracovištích čestně dostáli slovu, které dáváme před XVIII. sjezdem KSČ:

„Vyšší kvalitou za uskutečňování cílů přestavby“

K tomu, abychom mohli zabezpečit náročné úkoly, potřebujeme klid, veřejný pořádek a stabilitu ekonomiky a celého společenského života. Místo toho jsme svědky, jak jsou vyvolávány emoce proti zdravému rozumu. Komu poslouží vyprovokované společenské napětí a stávky? Poctivým pracujícím a občanům rozhodně ne! Proto se vši rozhodností odsuzujeme demonstrace a další nátlakové akce protisocialistických sil a jejich snahy o vyvolání neklidu a narušování veřejného pořádku! Víme, že jsou koordinovány ze zahraničí a sledují likvidaci postavení dělníků a pracujících člověka, likvidaci našeho společenského řádu.

Ke spokojenému životu nás a našich dětí vede jen jediná cesta, poctivá práce. Podporujeme plně prohlášení předsedy vlády ČSR soudruha Františka Pitry.

Obrácíme se na všechny občany, pracovní kolektivy, členy BSP, mládežnické kolektivy Východočeského kraje, aby se řídili především hlasem rozumu a odpovědnosti a ne vypjatých emocí. Postavme se do čela boje za udržení pořádku na pracovištích, dynamiky výroby a rozvoje pracovní iniciativy!

Zaměřme se na kvalitu a hospodárnost, zvyšování užitečných vlastností výrobků, prodlužování záručních lhůt, na zavádění nových výrobků. Postupně odstraňme nedostatkové druhy zboží na vnitřním trhu, včetně zajištění výrobků v nižších cenových relacích! Zlepšujeme životní a pracovní prostředí! Dejme tak pádnou odpověď všem rozvrzatíkům a provokatérům!

Poctivou prací vyjádřeme podporu politice Komunistické strany Československa. Neboť ta je jedinou politickou silou, která je schopna důsledně uvést proces přestavby a demokratizace k dalšímu rozvoji a upevnění socialismu.

Soudruzi, kupředu, zpátky ni krok!

V Hradci Králové 20. listopadu 1989

Účastníci aktivu

Shromáždění na Václavském náměstí

Včera odpoledne Václavské náměstí zaplnilo přibližně 200 tisíc občanů.

Shromáždění protestovalo proti zákroku pořádkových sil vůči účastníkům pražského studentského průvodu v pátek 17. listopadu a požadovalo zásadní politické reformy. Včerejší spontánní demonstrace byla vyjádřením projevu nespokojenosti s postupem přestavby a demokratizace a s represivními opatřeními státních orgánů.

Už od ranních hodin se kolem sochy sv. Václava shromažďovaly skupiny mladých lidí, většinou studentů vysokých a středních škol. Zapalovali svíčky, vyvěšovali čs. vlajky a transparenty a seznamovali kolemjdoucí s provoláním pražských vysokoškoláků, se stanoviskem herců pražských divadel a s akcemi, které večera probíhaly v budovách fakult, vysokoškolských kolejí, ale i na středních školách.

Postupně, až do 16. hodiny, se Václavské náměstí začalo naplňovat, protestů přibývalo, získávaly na síle. Účastníci shromáždění však zachovávali pořádek a sami eliminovali případné snahy o jeho narušení.

Nápisy na transparentech a skandovanými hesly požadovali nejčastěji politický pluralismus, vyhlášení svobodných voleb, nespokojenost s vládou a pravdivou veřejnou informovanost. Další požadavky se týkaly zlepšení životního prostředí a sociální a zdravotní péče.

Po 17. hodině se demonstrující dali na pochod Václavským náměstím na Národní třídu.

DÁLNOPISEM
TELEFONEM

■ O ZÁVĚRECH REPUBLIKOVÝCH a celostátního sjezdu svazu žen, které se uskutečnily letos v dubnu a v červnu, a jejich realizaci jednal včera v Praze na svém zasedání ústřední výbor Československého svazu žen.

■ PŘEDSEDA VLÁDY ČSSR Ladislav Adamec zaslal předsedovi svazové výkonné rady Socialistické federativní republiky Jugoslávie Ante Markovičovi soustrastný telegram v souvislosti s nešťastným v dolech Aleksinacki Rudnik na šachtě Morava dne 17. listopadu 1989, které si vyžádalo více než 90 obětí.

ky. ... FOTO: KAREL TEJKL

Z jednání vlád ČSSR, ČSR a SSR k událostem 17. listopadu

Vlády ČSSR, ČSR a SSR se na své mimořádné plenární schůzi zabývaly událostmi, které následovaly po studentské manifestaci k výročí 17. listopadu 1939. Seznámily se se zprávou o průběhu pátečních a následujících demonstrací.

Vlády trvale usilují o důslednou realizaci společenské přestavby a demokratizace, o zlepšování sociální a ekonomické úrovně života občanů. Od programového prohlášení federální vlády v listopadu loňského roku jsme uskutečnili řadu zásadních opatření pro další rozvoj ekonomiky a životní úrovně. Byly vypracovány desítky nových zákonů, které tvoří právní základ přestavby a hospodářské reformy, jejíž zavedení bylo urychleno o jeden rok. K uskutečňování to-

hoto programu dostala vláda ČSSR minulý týden plnou podporu Federálního shromáždění ČSSR. Provádíme nejhlubší zásahy do společenského života v dosavadní historii socialismu u nás.

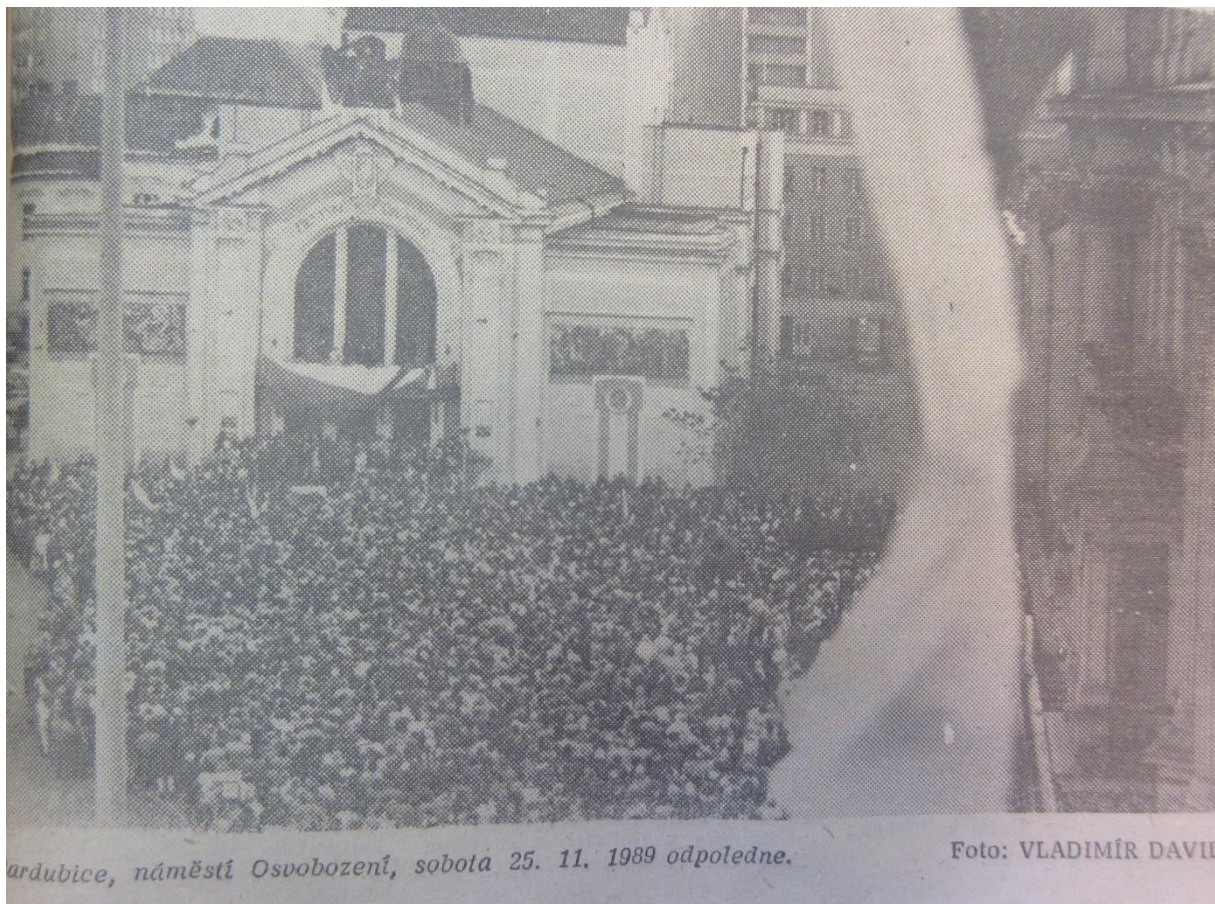
Pro realizaci rozsáhlého programu přestavby a demokratizace společnosti je rozhodující aktivní podpora všeho lidu včetně mládeže. Proto nás tak znepokojují pokusy narušovat pořádek, vyvolávat nedůvěru k činnosti vlády a k socialistickému zřízení. Takový postup jen nahrává odpárcům přestavby a je v rozporu se skutečnými zájmy lidu této země.

Přestavba pro nás znamená dialog. Vítáme všechny podněty, iniciativy i připomínky, které mohou tento složitý proces vyjasnit a urychlit. Jsme přitom jednoznačně pro politická řešení existujících problémů. Ta se ale nedají hledat v atmosféře emocí, vášní a protisocialistických vystoupení tak, jak k tomu došlo v posledních dnech v Praze.

Jsme pro čestnou a poctivou politiku. Odmítáme proto provokace. Nechceme jít cestou konfrontací, kterou se nám po-

DOKONČENÍ NA STR. 2

3. Pochodeň 21.11.1989

ardubice, náměstí Osvobození, sobota 25. 11. 1989 odpoledne.

Foto: VLADIMÍR DAVÍK

4. Zář 28.11.1989

Demonstrace v Pardubicích

V pondělí večer se shromáždilo ve Východočeském divadle v Pardubicích asi 700 lidí, převážně studentů VŠCHT Pardubice a středoškoláků. Promluvili k nim student pražské DAMU, studenti matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy a členové uměleckého souboru VČD. Po zpívané státní hymně bylo shromáždění v klidu ukončeno.

Poté se na třídě Míru shromáždilo asi 250 lidí, opět převážně studentů. Po provolání několika hesel se vydal průvod náměstím Osvobození na nábřeží ČSLA a zamířil k vysokoškolským kolejím v Polabinách.

V úterý kolem dvanácté hodiny uspořádali studenti pardubického gymnázia průvod městem, při kterém byl zabezpečen pedagogický dozor. Téhož dne večer se uskutečnila demonstrace před budovou Východočeského divadla. Kolem devatenácté hodiny se zde shromáždilo podle našich odhadů více než dva tisíce lidí, nejen studentů. Provolání k účastníkům demonstrace byla přečtena z balkónu VČD, divadlo zůstalo uzavřeno. Asi ve 20 hodin se dal do pohybu průvod, tvořený větší částí účastníků demonstrace, který prošel třídou Míru, Švermovou ulicí a nábřežím ČSLA k budově OV KSČ, kde byla skandována hesla. Účastníci demonstrace asi po deseti minutách pokračovali

na náměstí Osvobození, odbočili na třídu Míru a zde se průvod začal postupně kolem 20.45 rozcházet. Některé skupinky demonstrovaly v centru města ještě kolem 22. hodiny.

Demonstrace před budovou VČD se uskutečnila také ve středu. K jejím účastníkům promluvili opět členové uměleckého souboru VČD, slovo dostali také pražský herec František Švihlík a zástupci pardubických podniků.

Proti účastníkům demonstrací nebylo zasahováno.

Od úterý probíhala stávka studentů VŠCHT Pardubice.

Ve středu odpoledne se obrátili na naši redakci zástupci stávkového výboru VŠCHT Pardubice a zaměstnanci Východočeského divadla. Požádali nás, abychom tlumočili široké veřejnosti jejich stanoviska. Studenti VŠCHT se distancují od všech projevů násilí a konfrontace. Své požadavky chtějí prosadit klidnou cestou a nezavdat žádnou příčinu k zásahu bezpečnostních složek. Zároveň vyzývají spoluobčany k široké diskusi. Také zaměstnanci VČD jsou pro to, řešit všechny rozpory ve společnosti zásadně dialogem. V zájmu toho vyzývají všechny spoluobčany ke klidu, vědomé občanské kázni a vůli naslouchat.

(čak)

5. Zář 24.11.1989

PROLETÁRI VŠECH ZEMÍ,
SPOJTE SE!

ZÁŘ

ORGÁN OV KSČ A ONV V PARDUBICÍCH

Číslo 1, prosince 1989 • Číslo 96 • Ročník 39-49 • 50 holců

Z průběhu generální stávky a dalších událostí v okrese

Lidé vyjádřili svůj postoj

Pondělí 27. listopadu 1989. Na první pohled obyčejný pozdně podzimní den. Ocelově temná obloha, na zemi postupně rozhrdávající sněh. Již od samého rána ale den plný vzrušení, výměn názorů, debat. Na pracovištích v podnicích, obchodech i úřadech, stejně jako ve školách zní nejčastěji slovo stávka. Na tento den je mezi 12. a 14. hodinou vyhlášena generální stávka.

Také v pardubickém okrese se k ní přihlásily tisíce pracujících. Lidé prostřednictvím stávky vyjádřili svůj postoj — podporu požadavkům vysokoškolských studentů i touhu po zásadních změnách v životě naší společnosti. Připravky ke stávce a její průběh nebyly jednoznačné — v některých podnicích či institucích se iniciativy ve stávkových výborech chopi-

Vlastní stávka měla také různý průběh. Někde se stroje zastavily na celé dvě hodiny, jinde jen na pár minut. K manifestaci generální stávce se kupříkladu připojili také řidiči městské hromadné dopravy v Pardubicích, kteří na minutu přerušili provoz. Stávkovalo se uvnitř závodů, část pracujících se v průvodech vydala do centra okresního města.

Krátko po dvanácté hodině se zcela zaplnilo náměstí Osvobo-

(Pokračování na str. 2)

ROZUMEM A SRDCEM POSUZUJME, CO KDO ŘÍKÁ

Národní fronta na základě rovnoprávnosti

Také středeční zasedání okresního výboru Národní fronty se zabývalo současnou vnitropolitickou situací. Po zhodnocení vývoje uplynulých dnů členové orgánu konstatovali, že ke společné práci v Národní frontě je nyní nutné přistoupit na základě principu rovnoprávnosti, bez jakýchkoli předpojatostí. Zároveň je třeba obnovit ústavnost a instituci prezidenta republiky. Tajemník OV NF Vladimír Polous seznámil účastníky zasedání s návrhem postupu OV

NF ČSR. Představenstvo OV NF ČSR považuje za nezbytné rozvinout činnost Národní fronty na co neširší základně. V dalším období bude řešeno postavení politických stran na principu rovnoprávnosti. K zabezpečení postupu budou jmenovány tříčlenné delegace z každé strany. Jedinou efektivní formou dalšího postupu je dialog, proto bylo doporučeno ustavit na půdě NF pracovní politické seskupení pro dialog. Na základě postupu OV NF ČSR zpracuje OV NF obdobný

postup (budeme vás o něm podrobněji informovat).

Účastníci zasedání se shodli na nutnosti aktivizovat volené orgány a rady pracovních kolektivů.

Informační středisko

Okresní výbor Komunistické strany Československa v Pardubicích oznamuje, že v budově OV KSČ (nábřeží Československé armády) byla v prostorech Domu politické výchovy

Již krátce po dvanácté hodině se pardubické náměstí Osvobození v pondělí téměř zaplnilo. Náš snímek je z okamžiku, kdy Jahnovou ulicí přicházel k budově Východočeského divadla průvod pracujících TMS Pardubice.

Foto: JAROSLAV KRČAL

6. Zář 1.12.1989

Již krátce po dvanácté hodině se pardubické náměstí Osvobození v pondělí téměř zaplnilo. Náš snímek je z okamžiku, kdy Jahnovou ulicí přicházel k budově Východočeského divadla průvod pracujících TMS Pardubice.

Foto: JAROSLAV KRČAL

7. Zář 1.12.1989

Samostatné schůze sněmoven FS

Volba nových poslanců Sněmoveny lidu FS ČSSR a jejich sliby byly na programu samostatné schůze SL FS ČSSR, která se včera konala v Praze. V jejím úvodu oznámil předseda Sněmoveny lidu Josef Bartončík rezignaci 16 poslanců sněmoveny, kteří se vzdali svého mandátu, jsou to: Jaroslava Šimůnková, Lubomír Strougal, Miroslav Stěpan, Antonín Kapek, Miloš Jakes, Zbyněk Zelman, Ladislav Stejskal, Václav Rabak, Jan Zelenka, Vladimír Herman, Alois Indra, Emil Rigo, Vladimír Hájek, Václav Blátek, Jan Jirásek, Zdeněk Cumpal.

Návrh na doplnění poslaneckého sboru vypracovali a předložili v minulých dnech při jednání u kulatého stolu rozhodující politické síly ČSSR.

Josef Bartončík představitel Sněmoveny lidu 13 kandidátů na funkci poslance. Navrženi jsou: Michael Kocáb (bezpartijní), ha-

dební skladatel, volební obvod Praha 1 a 2; PhDr. Václav Benda (předseda výkonného výboru Křesťansko-demokratické strany), matematik, v. o. Praha 2 a 4; Jan Hubenik (bezpartijní), studující fakulty dětského lékařství UK v Praze, v. o. Praha 4 a 5; prof. Ing. Věnek Šilhan (bezpartijní), důchodce, v. o. Praha 8; Martin Peroutka (bezpartijní), technik, Poldř Kladno, v. o. Kladno; JUDr. Miroslav Janota (KSC), odborný asistent právnické fakulty UK Praha, v. o. Nymburk; RUDr. Miroslav Bartoš, CSc. (ČSL), samostatný odborný asistent ortopedické kliniky lékařské fakulty hygienické UK Praha, v. o. Mladá Boleslav; RNDr. Libor Kudláček (bezpartijní), vedoucí projektů Staveprojektu, Hradec Králové, v. o. Pardubice; PhDr. Jaroslav Šabata (bezpartijní), důchodce, v. o. Brno — město; Ing. Tomáš Hradilík (bezpartijní), dělník Se-

veromoravských dřevěnských závodů, Šumperk, v. o. Ostrava 3; Ing. Robert Harenčár (bezpartijní), ekonom výrobního družstva LUDLB, Bratislava, v. o. Košice 2; Ing. Slavomír Stručár (bezpartijní), vedoucí metalurgie ocelárny Východoslovenských železárna, v. o. Košice 1; Ing. Kostaatin Viktorin, CSc. (bezpartijní), vedoucí vědecký pracovník, v. o. Prešov 1.

Všichni navrhovaní kandidáti byli zvoleni za poslance Sněmoveny lidu FS ČSSR.

V úvodu samostatné schůze Sněmoveny národů jejího předsedy, kyně Blanka Hyková (ČSS) seznámila poslance a tím, že dosavadní předseda Sněmoveny národů Anton Blátek se vzdal této funkce. Předseda národů na volbu poslance Jozefa Štánka za předsedu Sněmoveny národů. Poslanci akcí maci Jozefa Štánka do funkce zvolili.

VOLBY NOVÝCH POSLANCŮ

Dalším bodem jednání byla volba nových poslanců za osmuposlančí Jana Fojtíka, Josefa Hamana, Marii Kabrhelovou, Josefa Mevalda, Josefa Řimana, Viliama Salgoviče, Ilndřicha Zahradníka a Zdenka Sýrného.

Podle nového zákona, schváleného 19. srpna schůzí FS, byly za poslance Federálního shromáždění zvoleni: Ladislav Lis (bezpartijní), právník, invalidní důchodce, v. o. Praha 8; Vladimír Mikule (bezpartijní), právník, v. o. Kolín; Karel Štomo (bezpartijní), advokát, Advokátní poradna Plzeň, v. o. Plzeň — venkov — Rokycany; Jan Solc (bezpartijní), stavební inženýr, v. o. Jablonec nad Nisou — Liberec; Josef Novotný (bezpartijní), středoškolský učitel, v. o. Jelen; Zdeněk Jiřínský (bezpartijní), právník, v. o. Pardubice; Petr Brodský (bezpartijní), duchovní Českobratrské církve evangelické, v. o. Jihlava;

Jaromír Dlač (bezpartijní), lektřikář NHKG Ostrava, v. o. Ostrava II; Alexandr Dušek (bezpartijní), důchodce, v. o. Bratislava — Staré Město; Jozef Mosík (bezpartijní), interní asistent, v. o. Bonaká Bystrica.

Noví poslanci složil slib. Sněmovna se dále zabývala svoláním a volbou členů předsednictva FS a předsednictva SN. Funkce člena předsednictva FS se ze zdravotních důvodů vzdal Dezider Zagiba a rezignoval na ni Tomáš Travníček. Poslance Alexandra Dubčeka a Zdenka Jiřínského.

Funkce člena předsednictva SN se vzdal Zdeněk Sýrný a odstoupila z ní Helena Ivaníková. Noví členy předsednictva SN byli zvoleni poslanci Stanislav Hanák (ČSL) a Stefan Trško (bezpartijní).

VÁCLAV HAVEL PREZIDENTEM ČSSR

Starobylý Vladislavský sál Pražského hradu se večera dopoledne stal místem historické události v dějinách našich národů — volby prezidenta ČSSR. Poprvé po 41 letech — nekominista.

Jedním kandidátem, na kterém se shodli představitelé politických stran, Občanského fóra a Větečnické strany, byli při jednání u kulatého stolu 22. prosince, se stal bojovník za dodržování lidských a občanských práv, demokracii, svobodu a pravdu — spisovatel a dramatik Václav Havel.

Krátko před 10. hodinou se sešli poslanci Sněmovny lidu a Sněmovny národů Federálního shromáždění ČSSR, aby naplnili své významné ústavní právo a zvolili, tentokrát pouze na období do demokratických a společných voleb, prezidenta Československé socialistické republiky.

Nista ve Vladislavském sále dále zaujali rodinní příslušníci Václava Havla, členové federálního a obou republikových výs, představitelé České národní rady a Slovenské národní rady, zástupci politických sil, aktiv, ČSLA, členové pražského diplomatického sboru, představitelé kultury, vysokých škol, kněží a zástupci krajů a hlavních měst Prahy.

Společnou schůzi obou sněmoven Federálního shromáždění ČSSR ve Vladislavském sále v jehož průběhu byly umíslovány symboly naší státnosti — Československá vlajka a státní znak — zahájil předseda FS ČSSR Alexander Dubček.

Členská klenba památného Vladislavského sálu, uvele, byla téměř 500 let svědkem nejvýznamnějších dějinných událostí naší země. Po korunovaci se zde vzdával hold českým králům, komalo se tu zasedání státních sněmů, tradičně je tento sál spjat a volbou prezidenta republiky.

Dnes se k Vladislavskému sálu Pražského hradu opět upírájí zraky všech čs. občanů i přátel Československa na celém světě. Vrcholnému zastupitelckému sboru našeho lidu — Federálnímu shromáždění ČSSR — připadá odpovědný úkol zvolit hlavu státu — prezidenta Československé socialistické republiky.

Alexander Dubček pak požádal předsedu vlády ČSSR Mariána Čalfa a předsedu návrhu na funkci prezidenta ČSSR, Mariána Čalfa řekl mj.: „V okamžiku a vůli lidu a rozhodnutí politických sil naší země a podle svého vlastního nejlepšího přesvědčení vám předkládám návrh, abyste prezidentem ČSSR zvolili pana Václava Havla.“

Po propozici Mariána Čalfa oznámil Alexander Dubček, že v

sále je přítomno 183 poslanců Sněmovny lidu a 140 poslanců Sněmovny národů. Obě sněmovny byly schopné se usnášet.

Předseda FS v 10.16 h. vyzval členy našeho nejvyššího zákonodárského a zastupitelckého sboru k hlasování. Václav Havel byl všemi poslanci v 10.20 hodin zvolen prezidentem ČSSR. Alexander Dubček společně s Mariánem Čalfou se pak odebrali panu Havlovi oznámit jeho zvolení do čela státu.

Za zvuků státnostních fanfár ze Smetanovy Libuše a potlesku přetomaných vstoupil do Vladislavského sálu nový prezident. Václav Havel poté stožil ústavním zákonem předepsanou slib: Slibuji na svou čest a svědomí věrnost Československé socialistické republice. Budu dbát blaha národů a národnosti v ní žijících, své povinnosti budu konat podle vůle lidu a v zájmu lidu a zachovávat ústavu a ostatní zákony.

Ústavní slib stvrdil Václav Havel svým podpisem. Poté zazněla československá státní hymna doprovázená 20 dělovými salvy. Na Pražském hradě byly vyzvěny československá státní vlajka a prezidentská standarty.

Předseda FS ČSSR Alexander Dubček poblahopřál jménem všech přítomných Václavu Havlovi ke zvolení do čela našeho státu.

Ke zvolení do funkce prezidenta ČSSR — blahopřál Václav

vu Havlovi v reprezentativních místnostech Pražského hradu členové představenstva Federálního shromáždění ČSSR. Předseda našeho nejvyššího zastupitelckého sboru Alexander Dubček jej jménem i za poslance obou sněmoven vyslovil přešvědčení, že spolupráce mezi Federálním shromážděním ČSSR a prezidentem ČSSR se bude rozvíjet pro blaho našeho lidu.

Jménem vlády ČSSR pozdravil nově zvoleného prezidenta její předseda Marián Čalfa. Uvedl mj., že osoba Václava Havla je zárukou přechodu naší země k demokracii. Václav Havel v odpovědi zdůraznil, že bude prezidentem národního porozumění.

Václavu Havlovi přišli blahopřát rovněž členové pražského diplomatického sboru.

Prezident ČSSR Václav Havel vykonal v doprovodu mínistra národní obrany ČSSR generálplukovníka Miroslava Vaccka vojenskou přehlídku Čestné stráže ČSLA a Hradní stráže, které nastoupily na třetím nádvoří Pražského hradu s bojovými zastávkami a prezidentskou standartou.

Nově zvolenému prezidentu ČSSR Václavu Havlovi přišli na Pražský hrad dále blahopřát členové představenstva České národní rady a vlády ČSR,

představenstva Slovenské národní rady a vlády SSR, zástupci vědy, kultury, školství, sportu, Československé lidové armády a církvi. Hlava čs. státu rovněž pozdravil delegace všech krajů ČSSR a hlavních měst Prahy a Bratislavy, studentů a představitel hlavních politick-

kých sil naší země. Ubezpečil prezidenta ČSSR svou podporou a popřál mu pevné zdraví a úspěchy v odpovědné práci pro naši společnost, pro šťastnou budoucnost Československa.

Po 12.15 h. se třetí hradní nádvoří i další dvorosty Pražského hradu zaplnily Pražany i návštěvníky hlavního města z celé republiky i zahraničí, kteří přišli pozdravit nově zvoleného prezidenta Československé socialistické republiky.

Ve 12.50 h. na balkón jižního křídla hradu vstoupil Václav Havel s manželkou Olgou bouřlivě pozdravovan shromážděnými. Uvítali ho čs. vlajkami, portréty, transparenty a nápisy vyjadřujícími souhlas s jeho volbou do čela státu a sympatie k němu. Zaplněné nádvoří skandovala hesla: „Ať žije Havel“, „Už je tady“, „Ať žije prezident“. Poté se ujali slova Václav Havel: „Milí přátelé, před chvílí jsem byl podomovně zvolen Federálním shromážděním za prezidenta naší republiky.“

Děkuji vám všem. Čechům, Slovákům i příslušníkům jiných národností za vaši podporu. Slibuji vám, že neuklamu vaši důvěru a dovedu tuto naši ku

DOKONČENÍ NA STR. 2

MNOHO ZDRAVÍ, ÚSPĚCHŮ, ŠTĚSTÍ A POHODY V ROCE 1990
PŘEJE VŠEM SVÝM ČTENÁŘŮM A SPOLUPRACOVNÍKŮM REDAKCE